

Podstawa prawna

Art. 28-31 w projekcie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące pięciu funduszy UE (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMR) objętych zakresem wspólnych ram strategicznych (WRS).

RLKS a podejście LEADER

Podobnie jak w podejściu LEADER (Oś 4 PROW 2007-2013):

- społeczność lokalna przygotowuje **Lokalną Strategię Rozwoju (LSR)**, w której określa m.in. cele oraz zasady, w tym kryteria wyboru projektów, służących osiągnięciu tych celów,
- LSR realizowana jest przez **Lokalną Grupę Działania (LGD)** – partnerstwo złożone z przedstawicieli trzech sektorów, przy czym żadna grupa nie może mieć więcej niż 50% głosów; LGD jest odpowiedzialna m.in. za nabór i wybór projektów, o których mowa wyżej.

RLKS jest rozszerzeniem na lata 2014-2020 podejścia LEADER, w taki sposób, że:

- RLKS może być zastosowany nie tylko na obszarach wiejskich, ale także miejskich,
- w ramach RLKS można wykorzystać nie tylko EFRROW, ale i pozostałe fundusze objęte WRS.

Cel RLKS

- Wg Założeń Umowy Partnerskiej, przyjętych przez Rząd RP w dniu 15 stycznia 2013 r.:

Podstawowym celem RLKS jest zwiększenie udziału społeczności lokalnej w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru. W ten sposób współpraca i wspólne definiowanie potrzeb i problemów oraz propozycji ich rozwiązań prowadzi do spójnego i zrównoważonego rozwoju danego obszaru i powoduje wzrost aktywności lokalnej społeczności oraz przyczynia się do budowania kapitału społecznego.

Polska Sieć LGD - Federacja Regionalnych Sieci LGD jest związkiem stowarzyszeń skupiającym 265 Lokalnych Grup Działania w Polsce. Celami związku są m.in. propagowanie podejścia LEADER - partnerskiego mechanizmu dla rozwoju obszarów wiejskich i budowanie kapitału społecznego. Działamy na rzecz funkcjonowania LGD w obecnym i w przyszłym okresie wsparcia finansowego UE, a także współpracy LGD ze sobą i z innymi partnerami. Polska Sieć LGD jest członkiem europejskiego stowarzyszenia LGD - ELARD.

Kontakt:

**Polska Sieć LGD
Federacja Regionalnych Sieci LGD**

**ul. Dąbrowskiego 6
78-600 Wałcz**

www.polskasielgd.pl

Biuro:
polskasielgd@gmail.com
tel.: 67 258 02 41 wew. 41

Krzysztof Kwatera
kwatera@onet.pl
tel.: 600 856 375

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

Kapitał społeczny w Polsce

- Wg Legatum Prosperity Index za 2012 r., w zakresie kapitału społecznego Polska znalazła się na 46 miejscu w świecie – wyprzedzają nas takie kraje jak Uzbekistan, Sudan, Laos czy Białoruś. Poziom kapitału społecznego jest w krajach rozwiniętych ważnym czynnikiem rozwoju. Szesnaście państw najwyższej sklasyfikowanych na liście krajów o najwyższej jakości życia, to także kraje najwyższej sklasyfikowane wg kapitału społecznego. Żaden inny składnik jakości życia nie ma takiej korelacji.
- Prof. Janusz Czapiński w Diagnostyce Społecznej 2013* oceniając pod kątem „dwóch warunków definiujących kapitał społeczny w rozumieniu Putnama: wzajemnego zaufania ludzi i znacznego udziału wolontariatu w populacji osób aktywnych zawodowo” stwierdza że: „Polska nie spełnia ani jednego z tych dwóch kryteriów społeczeństwa obywatelskiego.”

Polska zajmuje jedno z ostatnich i ostatnie miejsca w Europie wśród krajów objętych badaniem European Social Survey pod względem ogólnego zaufania, wiary w intencje bliźnich, stosunku do osób homoseksualnych czy skłonności do stowarzyszenia się.

Prof. Janusz Czapiński uważa, że:

„Dla powodzenia przedsięwzięć zbiorowych, wymagających efektywnej współpracy władz centralnych i samorządowych oraz lokalnych społeczności i poszczególnych obywateli, niezbędny jest kapitał społeczny,”

„[...] dzisiaj wystarczającym źródłem indywidualnego rozwoju Polaków i za sprawą ich indywidualnych starań także Polski jest rosnący kapitał ludzki, przyciągający zagranicznych inwestorów i finansowe wsparcie Unii. Za jakiś czas dotkliwie jednak odczujemy brak kapitału społecznego odpowiedzialnego za rozwój wspólnoty bez dużego zasilania zewnętrznego.”

*) Czapiński, J. (2013). Stan społeczeństwa obywatelskiego. Kapitał społeczny. Diagnostyka Społeczna 2013 Warunki i Jakość Życia Polaków - Raport. [Specjalne wydanie]. Contemporary Economics, 7, 296-308 DOI:10.5709/ce.1897-9254.110]

Dlaczego Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność?

- Programy krajowe i regionalne nie są w stanie skutecznie odpowiedzieć na specyficzne problemy lokalne.
- RLKS pozwala lepiej wykorzystać lokalne zasoby i skoordynować działania z różnych funduszy.
- Sytuacja w regionie nie jest jednolita – RLKS pozwala wyrównywać różnice wewnątrz regionu.
- RLKS przyczyni się do wzrostu niskiego poziomu **kapitału społecznego** w Polsce, szczególnie na obszarach zmarginalizowanych i tym samym do rozwoju tam społeczeństwa obywatelskiego.
- Podejście LEADER przyczyniło się do stworzenia tysięcy nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich np. 11 LGD w Irlandii Północnej w Programie LEADER+ stworzyło 1445 miejsc pracy na obszarach wiejskich, a 8 LGD w regionie Walencji – 1012 miejsc pracy.
- RLKS stwarza możliwości realizacji nowych form, postulowanej w Unii Europejskiej i niezbędnej w Polsce współpracy między obszarami miejskimi i wiejskimi.

Środki na RLKS

- Zgodnie z rozporządzeniem UE obowiązkowo przeznaczone zostanie 5% z EFRROW; z pozostałych funduszy dowolnie.
- Komisja Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego zaproponowała, podobnie jak ELARD (europejska sieć LGD) i Polska Sieć LGD (PS LGD), 10% z EFRROW.
- Komitet Regionów, w skład którego wchodzi m.in. Marszałkowie województw, w swojej bardzo pozytywnej opinii o RLKS, zasugerował przeznaczenie na RLKS min. 5% z EFRR i EFS. Podobnie postuluje Polska Sieć LGD.
- Pomimo stanowiska Komitetu Regionów mała liczba Zarządów Województw podjęła, jak dotąd, prace nad wdrożeniem RLKS na swoim obszarze, a to Samorządom Województw pozostawiono decyzję o włączeniu EFRR i EFS do RLKS.

- Na EFRROW przeznaczono na lata 2014-2020 mniej środków niż w latach 2007-2014. Planuje się też przesunięcie w Polsce środków z II filaru na dopłaty bezpośrednie. Pomimo, że obowiązkowe 5% z EFRROW na podejście LEADER to więcej niż obecne 4,7%, to w rzeczywistości środki dla społeczności lokalnych w nowym okresie programowania będą mniejsze niż obecnie, o ile nie zostaną przeznaczone na ten cel środki z EFRR lub EFS.

Oczekujemy

1. Przeznaczenia min. 10% z EFRROW oraz min. 5% z EFRR, min. 10% z EFS i min. 5% z EFMiR na zastosowanie RLKS w Polsce.
2. Zastosowania RLKS na wszystkich obszarach wiejskich, małych i średnich miast oraz obszarach zmarginalizowanych (rewitalizowanych) dużych miast.
3. Większych kompetencji w zakresie oceny projektów przez doświadczonych LGD i wyboru projektów współpracy przez LGD.
4. Utworzenia międzyresortowego zespołu ds. RLKS z udziałem samorządów regionalnych, LGD, LGR i organizacji pozarządowych.
5. Wprowadzenia jednego, prostego mechanizmu wdrażania RLKS w przypadku wielofunduszowej Lokalnej Strategii Rozwoju.
6. Możliwości swobodnego wyboru przez społeczność lokalną realizacji LSR ze środków EFRR i EFS (dla pozostałych funduszy wg definicji obszarów wiejskich i zależnych od rybactwa).
7. Większego udziału przedstawicieli LGD, LGR i społeczności lokalnych miast w pracach dotyczących RLKS.
8. Szerokiej kampanii informacyjnej o RLKS i pracach związanych z zastosowaniem tego mechanizmu w Polsce.